

Nr 93.

Av herrar **Ljungberg** och **Anderson** i Råstock, om ändring i gällande bestämmelser beträffande tjänstemän vid generaltullstyrelsen och tullstaten.

I proposition angående godkännande av tullverkets utgiftsstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 m. m. (nr 89 år 1922) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen godkänna bland andra följande särskilda bestämmelse att från och med den 1 januari 1923 lända till efterrättelse beträffande tjänstemän vid generaltullstyrelsen och tullstaten:

”tjänsteman vid tullstaten, tillhörande någon av 1—8 lönegraderna enligt avdelning B eller 1—5 lönegraderna enligt avdelning C i 9 § av avlöningsreglementet, må jämväl i andra fall än vid skada till följd av olycksfall i tjänsten, enligt av Kungl. Maj:t meddelade närmare bestämmelser, erhålla erforderlig läkarvård jämte läkemedel på tullverkets bekostnad, dock att vård å sjukhus, sanatorium eller annan dylik vårdanstalt icke må vid sådant sjukdomsfall bestridas av tullverkets medel under tid, då tjänstemannen åtnjuter oavkortad lön;

tjänsteman, som omedelbart före avlöningsreglementets ikraftträdande för tullverket tillhör generaltullstyrelsens ordinarie vaktbetjäning och i sådan egenskap äger åtnjuta läkarvård jämte läkemedel på tullverkets bekostnad, må, så länge han kvarstår i ordinarie tjänst inom styrelsens vaktbetjäning, såsom personlig förmån tillgodonjuta enahanda rätt till kostnadsfri läkarvård jämte läkemedel, som, enligt vad nyss nämnts, tillkommer vissa tjänstemän vid tullstaten;”

Statsutskottets utlåtande (nr 116) beträffande berörda punkt i Kungl. Maj:ts ovannämnda proposition var av följande lydelse.

”Kungl. Maj:t har på tillstyrkan av 1902 års lönerogleringskommitté föreslagit, att förmånen av kostnadsfri läkarvård jämte läkemedel måtte i ungefär hittillsvarande omfattning bibehållas för ordinarie personal vid tullver-

ket (sid. 130). En reservant inom nämnda kommitté har emellertid yrkat, att sådan förmån framdeles icke måtte beredas tullpersonal i annat fall än vid skada till följd av olycksfall i tjänsten.

Utskottets ställning till detta spörsmål överensstämmer med den, reservanten intagit. Dock måste det anses vara med billighet överensstämmande, att den tjänsteman, vilken omedelbart före ikraftträdandet för tullverket av det nya avlöningsreglementet innehar sådan befattning å ordinarie eller extra stat vid nämnda verk, som i den nya staten är upptagen i lönegrad, lägre än den för kammarskrivare avsedda, och med vilken dittills följt rätt till kostnadsfri läkarvård jämte läkemedel, bibehålles vid denna rätt i den utsträckning, Kungl. Maj:ts förslag innebär, så länge han icke tilldelas tullkontoristbefattning eller befattning i samma grad som eller högre grad än kammarskrivare. Utskottet tillstyrker därför, att riksdagen, med avslag å Kungl. Maj:ts förslag i förevarande ämne, såsom personlig förmån lämnar medgivande i nyssberörda riktning.”

I enlighet med sitt sålunda gjorda uttalande hemställde utskottet, att riksdagen måtte besluta godkänna bland andra följande särskilda bestämmelse att från och med den 1 januari 1923 lända till efterrättelse beträffande tjänstemän vid generaltullstyrelsen och tullstaten:

”tjänsteman, vilken omedelbart före avlöningsreglementets ikraftträdande för tullverket därstädes innehar sådan befattning å ordinarie eller extra stat, som i den nya staten är upptagen i lönegrad lägre än den för kammarskrivare avsedda, och i sådan egenskap äger åtnjuta läkarvård jämte läkemedel på tullverkets bekostnad, må, så länge han kvarstår i ordinarie tjänst inom tullverket och icke tilldelas tullkontoristbefattning eller befattning i samma grad som eller högre grad än kammarskrivare, såsom personlig förmån tillgodonjuta, enligt av Kungl. Maj:t meddelade närmare bestämmelser, erforderlig läkarvård jämte läkemedel på tullverkets bekostnad jämväl i andra fall än vid skada till följd av olycksfall i tjänsten, dock att vård å sjukhus, sanatorium eller annan dylik vårdanstalt icke må vid sådant sjukdomsfall bestridas av tullverkets medel under tid, då tjänstemannen åtnjuter oavkortad lön;”

Statsutskottet var emellertid icke enigt i sin hemställan i förevarande ämne, ty icke mindre än tio av dess ledamöter hade reserverat sig till förmån för Kungl. Maj:ts förslag i oförändrat skick.

Genom votering beslöt första kammaren biträda utskottets nyssnämnda hemställan i omförmälda punkt och därefter beslöt även andra kammaren, ehuru utan votering, i likhet därmed.

Endast vår tvekan inför ett uppskjutande av riksdagens då nära före-

stående avslutning kunde vid behandlingen av förevarande spörsmål avhålla oss från att låta avgörandet ske genom gemensam votering. Vi äro nämligen förvissade om att reservanternas hemställan hade goda förutsättningar att vinna bifall.

Förutom det, att riksdagens fattade beslut i frågan innebär en olikformighet i behandlingen av tullverkets lägre befattningshavare gentemot ett flertal andra statstjänargrupper, torde det väl kunna ifrågasättas huruvida den indragning av en förut åtnjuten förmån, som då skedde, utgör någon avsevärd besparing för staten. Åtminstone torde det kunna sägas vara omtvistligt så länge verket ändock måste under en eller annan form engagera läkare för vård av den förutvarande ordinarie personal, vilken under sin återstående tjänstetid såsom personlig förmån får bibehålla den kostnadsfria läkarvården jämte läkemedel jämväl i andra fall än vid skada till följd av olycksfall i tjänsten. Den kontroll över att icke tjänstledighet på grund av sjukdom åtnjutes i andra fall än då verkligt behov därav föreligger, som kan utövas genom att personalen är hänvisad till att för erhållande av sjukledighet hänvända sig till av verket engagerad läkare, bör i allt fall icke undervärderas. Vid opåkallad eller onödigt lång sjukledighet skall icke blott den tjänstledige befattningshavaren åtnjuta större delen av sin avlöning, utan måste därjämte även vikarie avlönas för utförande av den tjänstlediges arbete. Det torde vara fara värt att indragning av den kostnadsfria läkarvården jämte läkemedel skall framkalla ett utökad behov av extra ordinarie eller extra befattningshavare, därest icke effektiv kontroll på annat sätt kan övas på att icke sjukledighet åtnjutes i större utsträckning än som är nödvändigt.

Med stöd av vad vi ovan anfört tillåta vi oss härmed hemställa,

att riksdagen ville besluta om sådan ändring i de särskilda bestämmelser (Svensk författningssamling nr 368 år 1922), som från och med den 1 januari 1923 skola lända till efterrättelse beträffande tjänstemän vid generaltullstyrelsen och tullstaten, att de från och med den 1 juli 1923 må erhålla följande lydelse, nämligen:

med ordinarie befattning — — — — den ordinarie befattningen;

tjänsteman vid tullverket, — — — — hänsyn icke tagas därtill;

tjänsteman, vilken omedelbart — — — — för kammar-skrivare bestämda lönegraden;

